

פתרון לשאלון תנ"ך דתי - 2116

הערה: פתרון זה אינו מחייב, והינו על דעתנו בלבד. יתכנו תשובות נוספות שיתקבלו בעת בדיקת המבחן. בחלק מהשאלות אנו מפנים אתכם לנוסחת ההצלחה בתנ"ך ממ"ד, שאלון בקיאות 2116.

1.א.1. ע' 419.

2. ע' 419-420 –טבלה.

ב.1. גדעון- פס' י': "ואם ירא אתה", אז הוא מתבקש לרדת למחנה מדיין.

אסתר- פס' י'- י"א- חוששת ללכת למלך בלי הזמנה.

2. גדעון שמע את החלום ופתרונו, ראה ע' 397. אסתר- דבריו התקיפים של מרדכי בפס'

י"ג- י"ד. ע' 438.

ג.1. שניהם פועלים בנחישות, ואח"כ גם בעורמה, בתחבולות. שניהם מראים דוגמא

אישית, (ואולי ניתן למצוא עוד...).

2.א.1. בפרק ו' נאמר, שישראל התחבאו מפני האויב, שהמדיינים חמסו את ישראל, שהפכו

עקב כך לדלים. לעומת ד', שם נאמר אין תיאורים כאלה, רק נאמר בכלליות-

"וימכרם"... ואין תיאור איך זה בא לידי ביטוי.

2. ע' 385 פסקה תחתונה. ולכן שליחות גדעון אמורה להיות קשה מהרגיל.

ב.1. ע' 386- "שימו לב".

2. ע' 388 פס' י"ג.

ג.1. שה' שלח את שמואל כמושיע. וכן "בדן", בהנחה שהוא לא שמשון, כמקובל לפרש.

2. שם נאמר: "כי לא יטוש ה' את עמו, בעבור שמו הגדול", וגם גדעון שואל: "ויש ה'

עמנו?..." "ועתה נטשנו"... כלומר, גדעון שואל: אם זה אכן כדברי שמואל, אז למה ה'

לא מקיים זאת, ואנו עתה נטושים?! ולכן "עונה" לו שמואל, שאכן ה' לא ייטוש עמו...

3.א.1. סיפור א'- ריפוי המים. סיפור ב'- הנערים שפגעו בנביא, וסופם. הקשר: עפ"י רש"י- ע' 412

– "פגעו בכיסם". או: ע"י נס המים הוא רצה להראות, שהוא כאלוהו, אך תגובת

הנערים מוכיחה, שהעם עדיין לא חושב כך.

2. ע' 411 למטה.

- ב.1.1. הרי עסקינן בילדים "טיפשים", גם אם קיללו, אז למה עונש כזה קשה?!
2. הרי נביא אמור להיות מאופק, "בולע" השפלות בלי להגיב, אז למה אלישע חריג?
2. ע' 412 למטה- "עונה מלבי"ם".
- ג.1. בפרק ו'. מלך ישראל "בוחן" את הידיעות המודיעיניות של הנביא, ולבסוף מאמין בו. גם מלך ארם מאמין בסגולתו, ורוצה להביאו אליו. הם לא מצליחים לשבות את אלישע, הוא שובא אותם, מאכילם ומשחררם. בזכות זאת ארם לא תוקפים עוד את ישראל. אלישע גם מלמד את מלך ישראל, איך לנהוג עם שבויים. סיפור המתאים יותר לשאלה, אך אינו ב"חומר", הוא המפגש בין נעמן לאלישע, ראה פרק ה'. שם נעמן השתנה מאוד בעקבות הנס שעשה לו אלישע.

4.א.1. ע' 428 למטה- "שומרת סוד".

2. ע' 430 – למה אין אסתר... גם ע' 429 – "ועפ"י דעה נוספת".
- ב.1. ע' 434 מתחת לטבלה.
2. ע' 433 כולו.
- ג.1. בשני המקורות נאמר "ימיני", וב"שמואל" נאמר, שהכוונה לשבט בנימין.
2. שאול, שהיה גם הוא מבנימין, לא חיסל את אגג העמלקי. עפ"י חז"ל, ממנו יצא המן, והנה צאצא אחר מבנימין, הורג את זרעו של "פליט" שאול... .

5.א.1. ישעיה- ליהודה. הושע- ליהודה וישראל. עמוס- ישראל. מיכה- יהודה וישראל. (ע' 505).

2. ע' 506. האירוע- התחלת עליית אשור.

ב.1. ע' 552 למעלה.

2. פס' ג'- "וגם את בנו העביר באש"... והכוונה לאחז, שמיכה ניבא גם בימיו.

ג.1. ע' 536- "מה עדיף?"

2. ע' 536 למטה- "היה או לא היה", וע' 537.

6.א.1. ע' 511 – "המשך פס' ב'.

2. ע' 512 – "מקרה דומה".

ב.1. ע' 513 – בן ראשון- הקטע הראשון. למטה- "הסבר נוסף".

2. ע' 515 למטה- כיצד מוסבר... והמשך בע' 516.

ג.. הגלות דומה לזרע בתוך האדמה, שם הוא נרקב. כך מצב העם בגלות- סובל צרות, המכלות אותו. הגאולה נמשלת לצמיחה מהזרע, שנדמה ל"מת", יציאה מחוץ לאדמה- מהגלות, ואט אט הצמח גדל, ומוציא יותר פירות. מגרעין אחד, צומחים הרבה גרעינים. כך גם עם ישראל יתרבה בעתיד, ויהיה רב יותר, ממה שהיה בהגיעו לגלות.

7.א.1. התבנית- ע' 527 – פסקה עליונה. המשמעות- ע' 530 פסקה עליונה.

2. הוא מנבא דברים קשים על אויבי ישראל סביב, וזה נעים לשמוע על עונשים לאויבים.

לכן הם מקשיבים לו, ואז- ראה ע' 526 למטה- הבהרה.

ב.1. ראה סיכום בראש ע' 532, והסברים בע' 530-531.

2. ראה ע' 532 – "כפויי טובה". בפרק ג' נאמר, שדווקא בגלל שהם קרובים לה', זה

מחייבם יותר, ואם הם לא מתנהגים בהתאם, גם עונשם חמור יותר, כי הם כפויי

טובה, כבפרק ב'.

ג.1. שמנהיגי העם "שטופים" בהוללות, ולכן לא רואים נכוחה את המציאות, מדחיקים את

הקץ, וכד'.

2. רמאות בתחום המסחר, "על חשבון" החלשים.

8.א.1. ע' 544 – פס' א'- ד', וראש ע' 545.

2. ע' 545 – "שקרנים"... פס' ח'- אמיתי.

ב.1. ע' 546.

2. ע' 546 למטה, והמשך בע' 547, שתי פסקאות עליונות. הנבואה השאירה רושם, כי

הם ידעו, שחזקיה אכן הושפע לטובה, ובתקופתו היה מצב מדיני טוב, לכן אולי כדאי

לשמוע עתה לירמיה?

ג.1. א. הם מנצלים את תפקידם, כדי להיטיב עם עצמם. ב. הם לא דואגים לרווחת העם, לא מטפלים בבעיותיהם, לא ממלאים תפקידם.

2. לחטא הראשון- ניצול העם לטובתם. "ואשר אכלו שאר עמי"...- עושקים את העם, כדי שלהם יהיה יותר "אוכל".

אבל ניתן גם לומר, שיש דמיון לחטא השני, ראה ע' 544 שורה תחתונה.

9.א. ראה ע' 459- מקום רש"י. וכן ע' 482.

ב. רש"י- על דרך הדרש, רוצה ללמדנו ערך חינוכי- איסור גזל. רמב"ן- עפ"י הפשט.

ג.1. רבינו שלמה- רש"י, ואת ר' אברהם- ראב"ע.

2. ע' 486 למטה, וע' 487. מביא פרשנים קודמים, מקשה עליהם- "אם כן"...או שולל

אותם- "ואיננו נכון"...ואז אומר דעתו- "והנכון בעיני"... .

10.א. פס' 1- ע' 465 פסקה עליונה. פס' 2- ע' 466 פסקה עליונה.

ב.1. למה דור המבול הושמד על חמס, הרי דור הפלגה כפר בה', וזה לכאורה, חמור

יותר?! ע' (467).

2. ע' 468 למעלה.

ג.1. שאמר על ישראל, שהם לא יאמינו לו, עוד לפני שבכלל פנה אליהם. משמע- אין

לדבר סרה אפילו במי שאיננו בהכרח צדיק תמים...

2. רש"י משתדל לדבר בשבחם של ישראל, לא למצוא פגמים, וגם ה' מעניש את

הפוגעים בהם, כמו שעשה כאן למשה.

11.א. ע' 471 פסקה תחתונה.

ב.1. רשב"ם וספורנו הם פשט, ורש"י מדרשי, במקרה זה, לשיטתו, "להשחיר" יותר

ממה שיש בפשט, דמויות, הנחשבות לשליליות.

2. בפרק ל"ג, פס' ד'- ה', נפגשים יעקב ועשיו, ועשיו מחבק ומנשק את יעקב, ועפ"י

הפשט זה מראה על אהבה ואחוזה. אבל רש"י אומר, שבנישוק הוא רצה לנשכו, אך

נשברו שיניו, ולכן בכה, לא משמחה והתרגשות (עיין שם).

ג. 1. עפ"י הפשט, פנינה רצתה להכאיב לחנה, אולי כנקמה על אהבת אלקנה לחנה, יותר ממנה. אך עפ"י רש"י, היא עשתה זאת, כדי לזרז את חנה להתפלל על בן, גם כדי שלא תסבול מהקנטתה.

2. לסנגר על פנינה, כי איך יתכן, שלא לקנה תהיה אישה כה שלילית!?

12. א. 2+1- ע' 590 – "וממשיך רמב"ן", ובראש ע' 491.

ב. כמה דוגמאות בע' 491-492.

ג. 1. כי לכאורה, אין כאן סיפור חשוב, אז למה להאריך בו? וגם אין כאן משהו חשוב, שיכול ללמדנו על גדולת האבות, ולכן זה אולי מיותר.

2. שתי הבררות הראשונים- כנגד עתיד שני בתי המקדש הראשונים, שנחרבו עקב שנאות ומלחמות פנימיות וחיצוניות. הברר "רחובות"- כנגד המקדש השלישי, שיבנה כשהיה שלום, בימיו יהיה שלום לנצח.